

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد نجف آباد

دانشکده هنر، معماری و شهرسازی
گروه معماری

روش تحقیق معماری

Research Methods in Architecture

شهاب کریمی نیا

مهرماه ۹۴

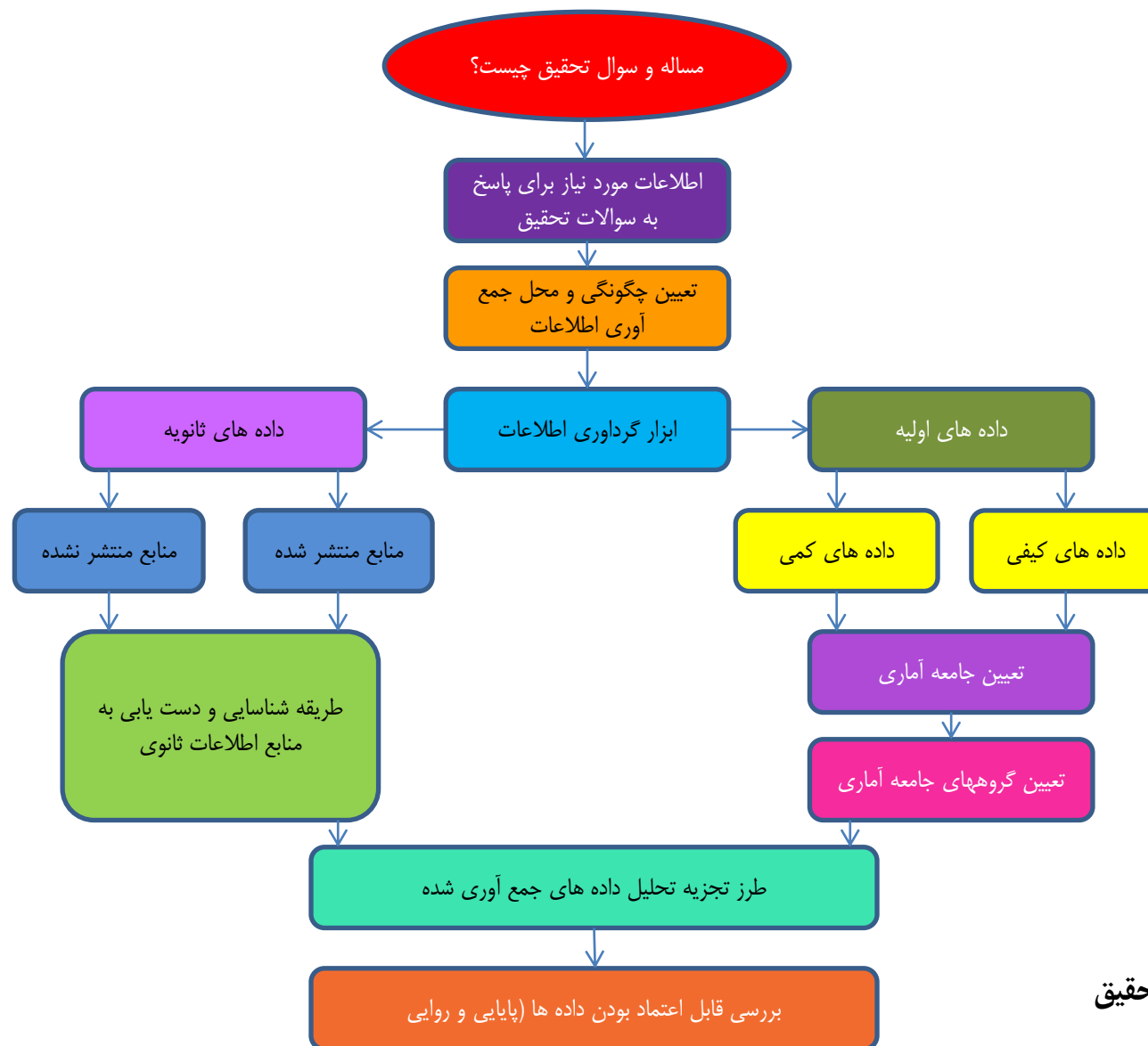
- ۱- مقدمه (کلیات، جایگاه، اهداف، انواع، لزوم انجام و اعتبارسنجی پژوهش علمی)
- ۲- تعاریف اصلی (علم، تئوری، فرضیه) - انواع منابع علمی
- ۳- پژوهش در معماری - انتخاب موضوع - عنوان تحقیق
- ۴- پیشینه تحقیق، ضرورت، اهداف، فرایند، منابع و ارزیابی آن
- ۵- بیان مساله تحقیق - پرسشهای پژوهش - اهداف تحقیق - چهارچوب پژوهش
- ۶- مدل تحلیلی تحقیق - فرضیه ها، انواع، ساختار و ماهیت آنها - مدلها و متغیرها - محدوده و محدودیتهای تحقیق
- ۷- انواع پژوهش از نظر ماهیت و روش انجام
- ۸- انواع روش پژوهش در معماری - رابطه نظریه با روش
- ۹- گردآوری اطلاعات
- ۱۰- آنالیز اطلاعات
- ۱۱- یافته های پژوهش، نتایج و پیشنهادات
- ۱۲- نگارش پروپزال
- ۱۳- نگارش پایان نامه
- ۱۴- نگارش مقالات
- ۱۵- استفاده از نرم افزارهای کتابخانه دیجیتال و آنالیز اطلاعات
- ۱۶- سخنرانی علمی

جلسه هفتم

روش شناسی تحقیق، پژوهشهای کمی

Research Methodology, Quantitative Researches

فرایند روش شناسی تحقیق

۱- تحقیق بنیادی ← تجربی (آزمایش و مشاهده) - نظری (روش کتابخانه‌ای)

مسائل واقعی و عملی

انتخاب نمونه به روش تصادفی

نتایج بصورت اصول و قوائد کلی

نمونه تصادفی

نتایج بصورت اصول و قوائد عملی و واقعی

درآمدزا

کاربردی ولی با تعمیم پذیری کم

انواع تحقیق بر اساس ماهیت (روش گردآوری اطلاعات) انواع تحقیق کمی:

۱- سنجشی (Evaluation Research)

مقایسه و ارزشیابی پدیده ها و روشها ← انتخاب پدیده مناسب تر (و نه خوب یا بد بودن پدیده)

۲- اقدام گرایانه (Action Research)

مساله ای خاص و گاهی غیر قابل تعمیم

نقش مهم مدیر

بیشتر در بهبود فرایندهای سازمانی

روش آزمون و خطا

۳- مقطعی

از نوع اکتشافی، توصیفی، تبیینی (بیشتر توصیفی)

در یک مقطع زمانی (در ان تغییرات اجتماعی لحاظ نمی شود)

دسته ای) - بیشتر سازمانی

متضاد با پژوهش طولی (فواصل زمانی، پانل،

انواع تحقیق بر اساس ماهیت (روش گردآوری اطلاعات)

۴- پیمایشی یا زمینه یاب (Survey)

مشاهده پدیده ها و وضعیت فعلی جامعه آماری در قالب خصوصیات و صفات آنها معمولاً برای نظرسنجی و برآورد احساسات، انتخابات و عکس العمل های انسان (علوم رفتاری) - توصیف شرایط خاص و نگرش راجع به آن

پرسشنامه (باز یا بسته) (Questionnaire)
مصاحبه برنامه ریزی شده (Structured Interview)
مشاهده (Observation)

۵- تحلیل محتوایی (Content Analyses)

توصیف عینی، کیفی و نظام دار محتوای مفاهیم - کدگذاری و طبقه بندی منظم پیامها و اطلاعات متمرکز بر پیام، دیدگاهها و علت‌های آن و پذیرش یا رد محتوا بر اساس اصول ثابت پاسخ به پرسشهای معنا شناختی

چه کسی؟ چرا؟ چگونه؟ به چه کسی؟ با چه تاثیری؟

انتخاب پدیده مناسب تر (و نه خوب یا بد بودن پدیده)

۶- پژوهش موردی (Case Research)

کاوش عمیق تعداد زیادی ویژگی از یک تا تعداد محدودی مورد (افراد، سازمانها، پدیده ها، موقعیتهای جغرافیایی و مکانی)

داده ها مفصل، متنوع و گسترده و معمولاً از جنس داده های کیفی

۷- همبستگی (Correlation)

بررسی وجود رابطه بین دو یا چند متغیر کمی (قابل سنجش) و مقدار این رابطه

فقط وجود رابطه ولی اینکه کدام متغیر علت و کدام معلول است در این روش مورد بررسی قرار نمی گیرد (در علی-تطبیقی و تجربی انجام می شود).

ممکن است دو متغیر همبستگی زیاد داشته باشند ولی یکی علت دیگری نباشد و علت سومی موثر بر هر دو باشد (درآمد، تحصیل ← انگیزه)

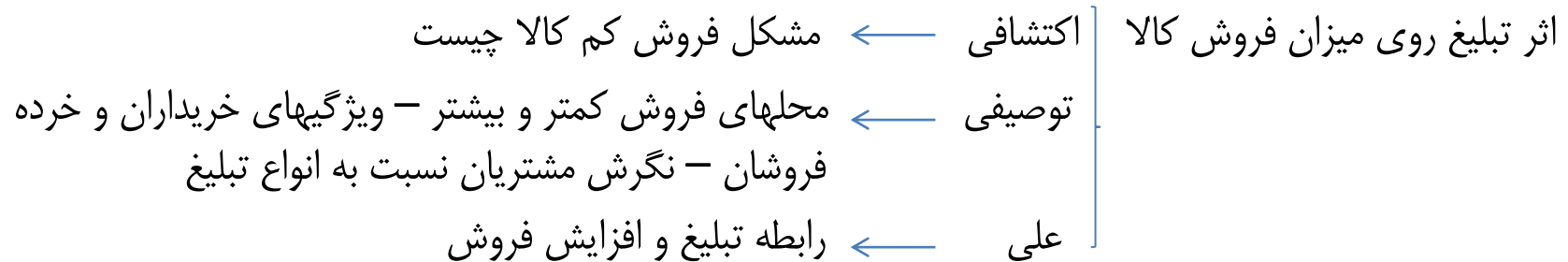
مراحل: بیان موضوع و اهداف آن - تعریف فرضیه و متغیرهای آن - مرور مطالب مربوط به موضوع - انتخاب نمونه - انتخاب روش آماری و محاسبه ضریب همبستگی - جمع آوری اطلاعات - تجزیه تحلیل اطلاعات - تهیه و تنظیم گزارش

رابطه مثبت: جهت تغییرات همسو - رابطه منفی: جهت تغییرات منفی

دامنه ضریب همبستگی: ۱- تا ۱+ که با روشهای مختلف اندازه گیری می شود (پیرسون، اسپیرمن، ...)

۸- علی (تجربی)

بررسی وجود رابطه علت و معلولی بین متغیرها، شدت رابطه و شرایط تغییر رابطه

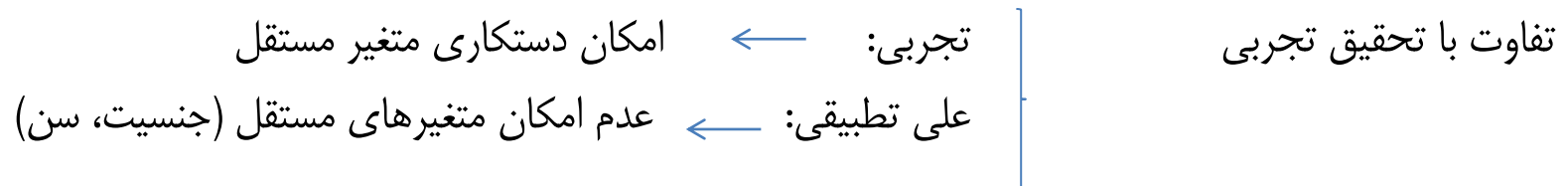
معمولاً با تستهای تجربی

مراحل: انتخاب مساله، تعریف فرضیه، مطالعه منابع، تعیین جامعه آماری، انتخاب نمونه آماری، تدوین طرح آزمایشی، اجرای آزمایش، اندازه گیری متغیرها، تجزیه تحلیل داده ها، استخراج نتایج، گزارش تحقیق

۹- علی - تطبیقی (مقایسه ای)

بررسی اثر متغیر مستقل بر وابسته بدون دستکاری در آن

مقایسه گروههایی که از نظر متغیر مستقل متفاوت هستند، بر حسب یک یا چند متغیر وابسته

انواع تحقیق علی ← آزمایشگاهی یا میدانی

آزمایشگاهی: در شرایط کنترل شده و مشخص جدا از موقعیت عادی (با دستکاری یک یا چند متغیر و ثابت نگه داشتن بقیه) بر حسب شدت کنترل متغیرها

تجربی مقدماتی

نیمه تجربی

تجربی کامل

میدانی: یک یا چند متغیر مستقل به دقت کنترل و اثر آن بر متغیر وابسته سنجیده می‌شود
مناسب برای آزمون فرضیه‌ها و پاسخ به پرسشهای علمی مناسب در مسائل روان‌شناختی، اجتماعی و فرایندها و تغییرات در علوم رفتاری
پراکند و با دامنه گسترده

آزمایشی	←	کنترل بیشتر، بیشتر برای آزمودن نظریه‌ها
میدانی	←	کنترل کمتر، بیشتر برای آزمودن فرضیه‌های حاصل از نظریه‌ها و مسائل عملی‌تر

تفاوت آزمایشی و میدانی:

عوامل منفی تاثیر گذار بر اعتبار تجربیات آزمایشگاهی و میدانی

- ۱- افراد یا مورد های مورد آزمون ← انتخاب گروه ها، کاهش افراد در طول زمان تجربه، آمیختگی گروه ها، تاثیرات متقابل افراد مورد آزمایش بر هم، عوامل روانی
- ۲- فرایند تجربه ← استهلاک و تغییرات ابزار و دستگاه ها، تاثیرات پیش آزمون، تغییرات محیط زمان ← تجربه آموزی با گذشت زمان، اتفاقات در طول زمان آزمودن

Thank You

